

**Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши
ходимларининг касб ва одоб-ахлоқ**

ҚОИДАЛАРИ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. Судьялар олий кенгаши ходимлари “Судьялар олий кенгаши тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддасига кўра, Судьялар олий кенгаши (кейинчалик матнда Кенгаш деб юритилади) олдига кўйилган вазифаларни бажаришда иштирок этади.

Судьялар олий кенгаши аъзоларига нисбатан Судьялар одоби кодекси ва “Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши тўғрисида”ги Қонунда белгиланган талаблар жорий этилади.

Шу муносабат билан ҳар бир ходим:

инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳимояси суд ҳокимияти фаолиятининг мазмун-моҳиятини белгилашини, унинг меҳнати жараёнида таъсир объекти сифатида инсон (унинг шаъни, кадр-қиммати, эркинлиги, соғлиғи ва бошқалар) ва жамият (унинг маънавий қадриятлари, урф-одатлари, анъаналари ва бошқалар) эканлигини англаб етиши;

жамиятда суднинг одиллиги, холислиги ва мустақиллигига ишонч қарор топишида кўмаклашиши шарт.

Ҳар бир Кенгаш ходими ўзининг давлат, жамият, фуқаролар олдига жавобгарлигини ҳис этиши ҳамда унга билдирилган ишончни оқлашга ҳаракат қилиши шарт.

1.2. Мазкур Қоидалар Кенгаш ходими билан меҳнат шартномаси тузилган пайтдан бошлаб меҳнат шартларининг таркибий қисми ҳисобланади.

II. КЕНГАШ ХОДИМИНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ

2.1. Ҳар бир ходим ўз хизмат фаолиятида ва хизмат доирасидан ташқарида Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига риоя қилиши, «Ўзбекистон Республикасининг Судьялар олий кенгаши тўғрисида»ги, «Судлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига, унинг ҳуқуқий ҳолатини белгиловчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга, Кенгаш раисининг буйруқлари ва фармойишларига, мазкур Қоидаларда белгиланган юриш-туриш қоидаларига амал қилиши шарт.

2.2. Кенгаш ходими хизмат вазифалари билан боғлиқ ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган чеклашлар ва тақиқларга риоя этиши шарт.

2.3. Кенгаш ходими ҳар қандай вазиятда ҳам ўз кадр-қимматини сақлаши, ўз шаънини қадрлаши, суд ҳокимияти нуфузини тушириши, суднинг обрўсига зиён етказиши мумкин бўлган ҳар бир нарсадан ўзини тийиши шарт.

2.4. Кенгаш ходими шахсий, оилавий, ижтимоий ёки бошқа муносабатлар унинг хизматдаги хулқ-атвориغا, у томонидан қабул қилинаётган қарорларга таъсир этишига йўл қўймаслиги керак.

2.5. Кенгаш ходими ўз хизмат мавқеидан шахсий фойда олиш ёки бошқа шахслар манфаатини қаноатлантириш мақсадида фойдаланиши мумкин эмас.

2.6. Кенгаш ходимига хизмат вазифасини бажариш муносабати билан боғлиқ равишда жисмоний ва юридик шахсларни совға (совғалар, пул мукофотлари, ссудалар, хизматлар, транспорт харажатлари, дам олиш, кўнгил очар тадбирларни тўлови ва бошқа мукофотлар) беришга ундаш, улардан совға олиш ёки олишга розилик билдириш таъқиқланади, башарти, совға берувчи Кенгаш ходимини моддий рағбатлантириш орқали бевосита ёки билвосита наф кўришдан манфаатдор эканлиги тўғрисида хулоса қилиш мумкин бўлса.

2.7. Кенгаш ходими ҳуқуқий маслаҳатлар бериш ҳуқуқига эга эмас, бироқ хизмат вазифаси доирасида расмий сўровларга жавоб бериши лозим.

2.8. Кенгаш ходими мазкур Қоидалар билан белгиланган чекловларга риоя этиши, тақиқларни бузмаслиги, хизмат вақтида қоидаларига нисбатан қўйилган мажбуриятлар ва талабларни бажариши, жамиятда мавжуд ахлоқ-одоб қоидаларини ҳурмат қилиши ва уларга шахсан риоя этиши лозим.

2.9. Кенгаш ходими уни этика қоидаларини бузишга оғдириш учун қилинган ҳар қандай ҳаракатлар ҳақида бевосита раҳбариятини хабардор қилиши лозим.

III. КЕНГАШ ХОДИМИГА ХИЗМАТ ВАЗИФАЛАРИНИ БАЖАРИШ ВАҚТИДА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

3.1. Кенгаш ходими ўз хизмат вазифаларини мансаб йўриқномасига мувофиқ юқори профессионал даражада ҳалол ва виждонан бажариши лозим. У хизмат вазифаларини бажариш билан боғлиқ муайян вазифаларни ўз вақтида ва самарали ҳал этиши, бунда мустақиллик, юқори даражада ташкилотчилик, талабчанлик ва принципиаллик намоён этиши керак.

3.2. Кенгаш ходими вазифасига нисбатан содиқлик ва масъулиятлилик, интизомлилик, ижрочилик ва меҳнатсеварлиги билан ажратиб туриши лозим.

Ҳар бир Кенгаш ходими ички меҳнат тартиби қоидаларига риоя этиши ва иш вақтидан унумли фойдаланиши шарт.

3.3. Кенгаш ходими тегишли раҳбарларнинг ўз ваколатлари доирасида берган қонуний топшириқларини бажариши шарт.

3.4. Кенгаш ходими ишларни судьяликка номзодларни танлаш ва тайинлаш жараёнига таъсир этиши ёки таъсир этишга уриниши, шунингдек, иш жараёнида иштирок этаётган тарафлардан бирон-бири ёки адвокатлар учун қулайлик яратиши мумкин бўлган ҳаракатларни содир этиши ёхуд бунинг имконияти борлиги ҳақида таассурот уйғотиши мумкин эмас.

3.5. Кенгаш ходими шуни эслаб қолиши керакки, Кенгашга мурожаат қилаётган ҳар бир шахс унга нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлишни, ёрдам ва эътибор билан хизмат кўрсатишни талаб қилишга ҳақли.

Фуқаролар, Кенгаш судьялари ва ҳамкасблари билан мулоқот жараёнида Кенгаш ходими юзида хушмуомалалик ифодаси бўлиши, овоз оҳангини бир маромда, вазмин ушлаши, ортиқча қўл ҳаракатларидан сақланиши, ўзга шахсинг шаъни ва кадр-қимматини камситадиган бошқа агрессив ҳаракатлардан тийилиши лозим.

3.6. Кенгаш ходимлари Кенгаш раҳбарияти ва судьяларига лозим даражада ҳурмат билдиришлари ва исми ва отасининг исми бўйича мурожаат қилишлари лозим.

3.7. Кенгаш ходимининг ташқи қиёфаси ораста бўлиши шарт.

3.8. Кенгаш ходими иш юзасидан телефон орқали қилинган қўнғироқни саломлашган ҳолда ва идорасининг номи, ўзининг эгаллаб турган лавозими, исми, фамилияси ва отасининг исми ҳақидаги сўзлардан бошлашга мажбурдир.

Кенгаш ходими томонидан телефон орқали берилаётган маълумот максимал даражада қисқа ва лўнда бўлиши, бунда хизмат сири ва хизматда фойдаланишга оид маълумотларни ошкор қилмасликни назарда тутиш лозим. Телефон тармоғини узоқ вақт давомида, яъни ҳужжатларни кўздан кечириш, ҳамкасблар билан маслаҳатлашиш ёки компьютердан маълумот излаш орқали банд қилишга йўл қўйилмайди. Зарурат туғилганда, Кенгаш ходими сўралаётган маълумотни тайёрлаб олгандан сўнг қайта қўнғироқ қилиш керак бўлади.

3.9. Ҳар бир Кенгаш ходими ўзига юклатилган вазифаларини бажаришга оид фаолиятини оқилона ташкил қилишга ва иш ўрнини тартибли сақлашга жавобгар бўлиб, хизмат ҳужжатлари билан ишлашда белгиланган қоидаларга риоя қилиши шарт.

3.10. Кенгаш ходимлари давлат мулкни, шу жумладан, уларга хизмат вазифаларини бажариш учун берилган мулкни асрашлари, ташкилий-техника воситаларига нисбатан эҳтиёткорона муносабатда бўлишлари, сарфланадиган материалларни тежаб ишлатишлари, хизмат тақозоси бўлмаганда, шаҳарлараро ва маҳаллий телефон сўзлашувлари олиб борилишига йўл қўймасликлари, моддий қимматликлар ва бошқа моддий ресурсларни сақлаш ҳамда улардан фойдаланишда ўрнатилган тартиб-қоидага амал қилишлари шарт.

3.11. Кенгаш ходимларига Кенгашга тегишли бўлган мулк, ҳужжатлар, нарсалар ёки материалларни тегишли рухсатсиз суд биносидан олиб чиқиш тақиқланади.

3.12. Кенгаш ходими меҳнат таътилига ёки хизмат сафарига чиқишдан олдин қуйидагиларга мажбур:

иш ўрни, ихтиёрида бўлган ташкилий-техника воситалари ҳамда бошқа моддий қимматликларни тегишли тарзда қолдиришга;

ижро этилмаган ҳужжатларни ўзидан юқори турувчи раҳбарга бошқа ижрочига топширишни ҳал қилиш учун беришга.

Меҳнат шартномаси бекор қилинганда, хизмат гувоҳномасини Кадрлар бошқармасига қайтариш шарт.

3.13. Кенгаш ходими ўзига маълум бўлган конфиденциал (ошкора қилинмайдиган) маълумотларни (судьялар ва суд ходимлари фаолиятига оид, фуқароларнинг шахсий ҳаёти ва соғлиғи ёки шаъни ва кадр-қимматига оид маълумотларни ва ҳоказолар) ошкор қилишга ёки улардан хизмат вазифасини бажариш билан боғлиқ бўлмаган мақсадларда фойдаланишга ҳақли эмас.

Ҳар бир Кенгаш ходими хизмат бўйича конфиденциаллик бузилганлиги ҳақида бевосита суд раҳбариятига хабар қилишга мажбур.

Зарур ҳолларда, Кенгаш ходими қайси маълумотлар конфиденциал эканлиги ёки қайси ҳужжат ва материалларни конфиденциал деб топиш кераклиги ҳақида тушунтириш сўраб, раҳбариятга мурожаат этиши лозим.

3.14. Кенгаш ходими хизматга оид маълумотларни тақдим этиш бўйича белгиланган қоидаларга амал қилиши шарт.

Кенгаш ходими қуйидаги маълумотларни тақдим этишларга ҳақли эмас:

Кенгашнинг иш юритувида бўлган ишларнинг мазмуни ҳақида оммавий баёнот беришга;

Кенгаш қарорларини шарҳлашга, уларни шубҳа остига олишга;

судья ва Кенгаш ходимларининг профессионал фаолиятини танқид қилишга;

давлат органлари, уларнинг раҳбарлари, шу жумладан Кенгашнинг фаолияти ҳақида оммавий ахборот воситалари орқали фикр билдиришга, муҳокама қилишга ва баҳо беришга.

3.15. Кенгаш ходими тегишли хизмат вазифаларини бажариш жараёнида касбий маҳоратини ошириб бориши ва хизмат поғонасида ўсишга интилиши шарт.

3.16. Кенгаш ходимларининг шахсий ҳаёти ҳақидаги маълумотларни муҳокама қилишга йўл қўйилмайди. Бундай хулқ-атвор ва гап-сўзларни қувватламаслик ҳар бир ходимнинг мажбуриятидир.

3.17. Кенгаш ходими ёнғин хавфсизлиги қоидаларига, техника хавфсизлиги талабларига ва санитария-гигиена нормаларига риоя қилишга мажбур, суд биносига ёнғин хавфини келтириб чиқарувчи воситаларни олиб келиш, стандартга мос келмайдиган электр ва иситиш ускуналарида фойдаланиш таъқиқланади.

Кенгаш биносида чекиш учун махсус жиҳозланмаган ва ажратилмаган жойларда чекиш ва маст ҳолатда бўлиш тақиқланади.

IV. КЕНГАШ ХОДИМИГА ХИЗМАТ ВАҚТИДАН ТАШҚАРИДА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

4.1. Кенгаш ходими хизмат вақтидан ташқарида жамиятда мавжуд ахлоқ-одоб қоидалари умумий принципларига риоя қилиши шарт.

4.2. Кенгаш ходими ўз ташқи қиёфаси сиполиги ва камтарлиги билан ажралиб туриши лозимлигига эътибор бериши шарт. У ортиқча дабдабали кийим киймаслиги, тақинчоқлар ва безаклар тақмаслиги керак.

4.3. Кенгаш ходими, кимгадир нисбатан бўлмасин, Кенгаш ходими деган номга доғ тушириши мумкин бўлган кўпол хатти-ҳаракатларга йўл қўймаслиги керак.

4.4 Кенгаш ходими дўст ва танишлар танлашда эҳтиёткор бўлиши, ўз номига доғ тушириши мумкин бўлган алоқалардан тийилиши керак.

V. КЕНГАШ ХОДИМИНИНГ ҚОНУНЛАР ВА МАЗКУР ҚОИДАЛАР ТАЛАБЛАРИНИ БУЗГАНЛИГИ УЧУН ЖАВОБГАРЛИГИ

5.1. Кенгаш ходими томонидан ўз вазифаларини виждонсизлик билан бажариши ёки берилган ҳуқуқлардан четга чиқиши, шунингдек, мазкур Қоидалар талабларини бузиши, ҳуқуқбузарлик оғирлиги даражасидан келиб чиқиб, интизомий хатти-ҳаракатлар, маъмурий ҳуқуқбузарлик ёки жиноят сифатида квалификация қилиниши мумкин.

5.2. Қонунлар ва мазкур Қоидалар талабларини бузганлик учун жавобгарлик, қонун ҳужжатларида белгиланган доира ва тартибда амалга оширилади.

5.3. Кенгаш Коррупциянинг олдини олиш ва судьялар дахлсизлигини таъминлаш инспекцияси раҳбари ушбу Қоидалар талабларига риоя қилинаётганлиги устидан доимий мониторинг олиб боради ва аниқланган ҳолатлар бўйича тегишли таъсир чораларини қўллаш юзасидан раҳбариятга таклифлар киритади.